ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

SIMON KUZNETS KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY
OF ECONOMICS

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Збірник наукових статей
Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції
(Україна, Харків, 10 – 11 листопада, 2016 р.)

CURRENT ISSUES OF EDUCATION AND SCIENCE

Collected articles
Materials of III international scientific and practical conference
(November 10 – 11, 2016, Kharkiv, Ukraine)

Харків
"ХОГОКЗ"
2016

УДК [37+001+159.9+61+80+355/359]-021.121:161.221.2(06)
ББК 74(4Укр)я43+70я43+88я43+5я43+80я43+68.68(4Укр)я43
А 43

Рекомендовано Вченою радою
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
(протокол № 3 від 31.10.2016 р.)

Редакційна колегія:

Колбіна Т. В. – д-р пед. наук, проф., завідувач кафедри іноземних мов та перекладу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (голова); **Мельник Ю. Б.** – д-р філос. з освітніх наук, доц., проф. НА НГУ, Голова Правління ХОГОКЗ (заступник голови); **Дмитренко Т. О.** – д-р пед. наук, проф., проф. кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки Херсонського державного університету; **Землянська О. В.** – д-р психол. наук, проф., проф. кафедри соціології та психології факультету права та масових комунікацій ХНУВС; **Кайдалова Л. Г.** – д-р пед. наук, проф., завідувач кафедри педагогіки та психології Національного фармацевтичного університету; **Курик О. Г.**– д-р мед. наук, головний науковий співробітник, завідувач патогістологічним центром, ДУ «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» ДУС, м. Київ; **Медвідь М. М.** – д-р економ. наук, старший науковий співробітник, заступник начальника навчально-методичного центру – начальник відділу методичного забезпечення навчального процесу Національної гвардії України, НА НГУ; **Нагаєв В. М.** – д-р пед. наук, проф., директор Харківського наукового центру дидактики менеджмент-освіти; **Олефір В. О.** – д-р психол. наук, доц., Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна; **Опарін О. А.** – д-р мед. наук, проф., завідувач кафедри терапії, ревматології та клінічної фармакології, Харківська медична академія післядипломної освіти; **Опришко В. І.** – д-р мед. наук, проф., ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»; **Пономарьова Г. Ф.** – д-р пед. наук, проф., академік Міжнародної академії наук педагогічної освіти, академік Національної академії проблем людини, заслужений працівник народної освіти України, ректор КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради; **Пелепейченко Л. М.** – д-р філол. наук, проф., проф. кафедри філології, перекладу та мовної комунікації НА НГУ; **Плачинда Т.С.** – д-р пед. наук, доц., завідувач кафедри професійної педагогіки та соціально-гуманітарних дисциплін, Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету; **Приходько І. І.** – д-р психол. наук, проф., полковник, начальник науково-дослідного центру службово-бойової діяльності Національної гвардії України, НА НГУ; **Стоєва Т. В.** – д-р мед. наук, проф., завідувач кафедри педіатрії № 2, Одеський національний медичний університет.

А 43 **Актуальні питання освіти і науки** : зб. наук. ст., матеріали IV міжнар. наук.- практ. конф., 10-11 листоп. 2016 р. / Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. – Х. : ХОГОКЗ, 2016. – 500 с.

До збірника увійшли кращі статті з теоретичних і практичних питань в освітній та науковій галузі, які подано до участі в IV міжнародній науково-практичній конференції "Актуальні питання освіти і науки", Харків, 10-11 листопада 2016 р. Адресований науковцям, викладачам ВНЗ, ад'юнктам, аспірантам, працівникам галузі філософії, філології, педагогіки, психології, медицини, а також широкому кругу фахівців.

УДК [37+001+159.9+61+80+355/359]-021.121:161.221.2(06)
ББК 74(4Укр)я43+70я43+88я43+5я43+80я43+68.68(4Укр)я43

ISBN 978-966-97260-7-0

© Автори статей, 2016.
© Харківський національний економічний університет, 2016.
© ХОГОКЗ, оформлення, 2016.

Дунаєва О. В. Методичні та психологічні особливості викладання біологічних та хімічних дисциплін для студентів-іноземців на нерідній мові 104

Єхалов В. В., Седінкін В. А. Міжнародні стандарти у навчанні прийомам серцево-легеневої реанімації лікарів-інтернів різних спеціальностей 108

Заїка Є. В. Уява як психічний процес: його структура та операційний склад 114

Зеленська Л. М., Тимченко С. В. Професійна комунікація майбутніх авіафахівців 121

Zinchenko S., Stupak Y., Bobkova L. Quality of the ironworks staff potential: about possibilities of adaptation terms reduction for young specialists at the works 125

Зубкова Л. Г., Костяна Т. О. Особливості організації самостійної роботи студентів вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів 130

Ільченко А. А. Сутність профілактичної роботи в медичній галузі 137

Кайдалова Л. Г., Сабатовська І. С., Альохіна Н. В. Роль психолого-педагогічних навчальних дисциплін у підготовці майбутніх фахівців фармацевтичного профілю 141

Калюжна Т. Г. Інноваційні процеси в освітньому просторі України 145

Камардаш Н. В. Інновації в освіті: аналіз проблеми в контексті теорії симулякрів 148

Киричок В. А. Особливості організації самостійної роботи студентів вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів 152

Ключка С. І. Інтерактивне навчання в процесі формування креативних якостей студентів екологів 157

Кобринець О. С. Технології роботи з інтерактивною дошкою на уроках іноземної мови у процесі міжкультурної комунікації студентів 161

Кобюк Ю. М. Особливості професійної підготовки майбутніх вчителів в університетах австралії 167

Коваленко О. П. Аналіз викладання природничих дисциплін у авіаційному ВНЗ 170

Коваль А. С. Фізіологічні, психологічні та соціокультурні особливості студентського віку 175

Колбіна Т. В. Гуманітарна освіта в університеті в контексті інноваційної діяльності 181

организацией, проведением, привлечением соответствующих форм и методов профилактических мероприятий.

Ключевые слова: *профилактическая работа; направление и средства профилактической работы; просветительская деятельность.*

Alla Ilchenko. The essence of prevention work in the medical field.

Considering the nature of prevention work in medical practice today, we can say that for improving the performance of medical activity, medical professionals need a new understanding and interpretation of some issues related to the organization, implementation, involving appropriate forms and methods of preventive measures.

Keywords: *prevention work; direction and means of prevention work; educational activities.*

Стаття надійшла до редакційної колегії 27.10.2016

УДК 378.147

© Кайдалова Л. Г., Сабатовська І. С., Альохіна Н. В., 2016

Кайдалова Лідія Григорівна,
Сабатовська Інна Сергіївна,
Альохіна Наталія Вікторівна
Національний фармацевтичний університет

РОЛЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

У статті визначені особливості викладання психолого-педагогічних дисциплін у контексті формування та виховання особистості майбутнього фахівця в галузі фармації. Наведено характеристику окремих компетенцій як складових професійної підготовки майбутнього фахівця фармацевтичного профілю за умов викладання циклу психолого-педагогічних дисциплін. Визначено принципи, на яких ґрунтується психолого-педагогічна підготовка майбутніх фахівців фармацевтичного профілю.

Ключові слова: *підготовка сучасного фахівця, роль психолого-педагогічних навчальних дисциплін, сучасні освітні технології.*

В умовах інтенсивного потоку інформації та перетворення її у важливий стратегічний ресурс людства одним із важливих завдань вищої школи стає формування особистості, здатної до активної та ініціативної професійної діяльності, здійснювати самоосвіту впродовж усього життя, орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі.

Тому якість підготовки сучасного фахівця забезпечується поєднанням фундаментальних та спеціальних знань із психолого-педагогічною підготовкою, яка є важливою складовою становлення особистості майбутнього фахівця.

Аналіз останніх джерел та публікацій дозволив з'ясувати, що питання психолого-педагогічної підготовки студентів, психолого-педагогічні проблеми фахової підготовки розглядали: В. А. Козаков, В. А. Семиченко, С. О. Сисоєва, М. М. Фіцула та інші. Питаннями, пов'язаними із удосконаленням підготовки фахівців, займалися видатні українські вчені В. П. Андрющенко, І. Д. Бех, В. Ю. Биков, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень, В. І. Луговой, В. В. Олійник, Л. Л. Товажнянський та інші. Визначальну роль ставлення фахівця до професійної діяльності підкреслюють дослідники професійної праці, такі як: С. Бочарова, Е. Зеєр, Д. Завалішина, О. Іванова, А. Карпов, Є. Клімов, Г. Костюк, Т. Кудрявцев, Н. Кузьміна, Б. Ломов, А. Маркова, Л. Мітіна, М. Пряжніков, В. Толочек, А. Фонарьов, В. Шадріков та інші. Також науковці торкалися проблеми ролі циклу психолого-педагогічних дисциплін в процесі гуманізації природничої, інженерно-технічної та медичної освіти (С. Богомолов, М. Добрускін, І. Федоров тощо).

На жаль, питанням, пов'язаним із вивченням впливу циклу психолого-педагогічних дисциплін на професійну діяльність майбутніх фахівців фармацевтичного профілю, не приділено належної уваги. Тому *мета статті* полягає у визначенні ролі психолого-педагогічних навчальних дисциплін у підготовці майбутніх фахівців фармацевтичної галузі.

У період сьогодення модель підготовки фахівців фармацевтичного профілю потребує зміни стратегії викладання матеріалу, де на перше місце має виходити розвиток особистості, вміння самостійно набувати певні навички та здатність до самовдосконалення. Об'єднання психологічної та педагогічної складових у процесі підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі передбачає нестандартний, пошуковий підхід до будь-яких проблем, що виникають в організації, і постійне вдосконалення свого психолого-педагогічного досвіду, себе, всебічний аналіз заходів з позиції сучасних досягнень психологічної, педагогічної та інших наук, уміння бачити, знаходити щось нове, оригінальне у кожному явищі, на перший погляд, навіть повсякденному. Тому маємо за необхідне обґрунтувати роль психолого-педагогічної складової та особливостей використання інноваційних форм та методів у процесі підготовки майбутніх фармацевтів.

Робота фармацевта висуває до людини, що володіє цією професією, багаточисельні вимоги, які передбачають не тільки

наявність спеціальних знань, особливого ставлення до справи, навичок і поведінки, але й належний рівень його психолого-педагогічної складової, що проявляється в специфічних особливостях професійної діяльності. Фармацевту необхідно сприймати свою роботу як частину діяльності всієї системи охорони здоров'я та частину роботи інших фармацевтів, а послуги, що ними надаються мають бути високо якості. Оскільки фармацевт є зв'язуючим ланцюгом між лікарем і відвідувачем аптек, йому необхідно бути знаючим та впевненим у собі під час спілкування з іншими фахівцями охорони здоров'я та відвідувачами. Також фармацевту окрім уміння співчувати і розуміння інших необхідно володіти навичками самоменеджементу (ефективно спілкуватись і керувати інформацію, регулювати сукупність певних інтелектуальних та емоційно-вольових властивостей, позитивно сприймати керівництво із боку інших тощо). Тому, психолого-педагогічна підготовка майбутніх фахівців фармацевтичного профілю, що зокрема, здійснюється кафедрою педагогіки та психології НФаУ, ґрунтується на принципах: індивідуальної значущості знань, умінь і навичок, яких набуває студент; послідовного переходу від навчальної (через моделювання професійної) до професійної діяльності; психології спілкування, проблемного та діалогічного спілкування; індивідуалізації та диференціації змісту психолого-педагогічного навчання, технології організації освітнього процесу; ігрового моделювання й рольових перспектив; єдності навчання й виховання, розвитку і самовдосконалення; відкритості навчання (гармонійне поєднання різних технологій навчання як традиційних, так і інноваційних – передбачено гармонійне поєднання різних форм роботи: лекційної, практичної, самостійної, різновидів консультацій, співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, мікрогрупове навчання в співпраці).

Висновки. Так, серед інноваційних форм та методів практичної підготовки викладачами кафедри застосовуються такі засоби навчання, як: активні та інтерактивні методи (дискусія, навчання в групах, тренінг, «мозковий» штурм, кейс-метод, імітаційні вправи, «круглий стіл» тощо), інформаційно-комунікаційні технології (використання електронних підручників, віртуальних бібліотек, екскурсій; відео-лекції і прес-конференції), упровадження мультимедійних технологій.

Отже, запроваджені діалогічний підхід та різноманітні педагогічні технології під час психолого-педагогічної підготовки майбутніх фармацевтів впливають на формування не тільки мотиваційної і теоретичної готовності у вказаній площині проблеми, але й їх необхідної професійної компетентності у майбутній фаховій діяльності.

Література

1. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика: Монографія / За ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький : ТУП, 2002. - 334 с.

2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18. – Назва з титул. екрану.

3. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий, А. М. Гуржій, О. Я. Савченко]; за заг. ред. В. Г. Кременя. – К. : Педагогічна думка, 2016. – 448 с. – Бібліогр.: с. 21. – (До 25-річчя незалежності України).

Лидия Кайдалова, Инна Сабатовская, Наталья Алёхина. **Роль психолого-педагогических учебных дисциплин в подготовке будущих специалистов фармацевтического профиля.**

В статье определены особенности преподавания психолого-педагогических дисциплин в контексте формирования и воспитания личности будущего специалиста в области фармации. Приведена характеристика отдельных компетенций как составляющих профессиональной подготовки будущего специалиста фармацевтического профиля в условиях преподавания цикла психолого-педагогических дисциплин. Определены принципы, на которых основывается психолого-педагогическая подготовка будущих специалистов фармацевтического профиля.

Ключевые слова: *подготовка современного специалиста, подготовка будущих фармацевтов, роль психолого-педагогических учебных дисциплин, современные образовательные технологии.*

Lydia Kaydalova, Inna Sabatovskaya, Natalia Alekhina. **The role of psychological and pedagogical disciplines in the training of future specialists of pharmaceutical profile.**

The article defines the characteristics of teaching psychological and pedagogical disciplines in the context of the formation and education of the person of the future expert in the field of pharmacy. The characteristic of the individual competencies as a component of vocational training of the future specialist pharmaceutical profile in a cycle of teaching psychological and pedagogical disciplines. Defined the principles on which the psycho-pedagogical training future specialists of pharmaceutical profile.

Keywords: *preparation of modern specialists, training of future pharmacists, the role of psychological and pedagogical disciplines, modern educational technologies.*

Стаття надійшла до редакційної колегії 28.10.2016

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Збірник наукових статей
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції
(Україна, Харків, 10 – 11 листопада, 2016 р.)

CURRENT ISSUES OF EDUCATION AND SCIENCE

Collected articles
Materials of International Scientific and Practical Conference
(November 10 – 11, 2016, Kharkiv, Ukraine)

Друкується в авторській редакції
(відповідальність за достовірність інформації несе автор роботи)
Видано за кошти авторів. Видано при сприянні ХОГОКЗ.

Відповідальний за випуск
Мельник Юрій Борисович

Технічний редактор Ю. Б. Мельник
Художній редактор Н. Е. Крюкова
Коректура Л. П. Мельник
Комп'ютерне складання та верстання І. С. Пипенко

При дизайні обкладинки використано фотографії з сайту
Харківського національного економічного університету
імені С. Кузнеця

Формат 60x84/16
Гарн. «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф.
Ум. друк. арк. 29,1. Обл. вид. арк. 4365. Зам. № 1-12
Тираж 150 пр.

Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця
Україна, 61166, Харків, пр. Науки, 9-а

Харківська обласна громадська організація "Культура Здоров'я"
Україна, 61105, м. Харків – 105, пров. Забайкальський, 6/6.
E-mail: CultureHealth@ukr.net; KOSOCH@gmail.com;
http://www.culturehealth.org; тел./факс: (057)775-75-23.
Свідоцтво про державну реєстрацію видавництва
ДК № 4387 від 10.08.2012